

آیت‌الله‌العظمی جعفر سبحانی در پیامی به مراسم رونمایی از کتاب «موسوعة الفقھیة المیسرة» تصریح کردند

طرحی نو در نگارش فقه شیعی

آیین رونمایی از ۱۶ جلد از کتاب «موسوعة الفقھیة المیسرة» نوشته استاد محمدعلی انصاری شوشتری با پیام تصویری حضرت آیت‌الله سبحانی و سخنرانی آیت‌الله اراکی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در سالن همایش‌های دانشکده اصول‌الدین قم برگزار شد. همچنین در ادامه مراسم، نقد و بررسی این کتاب توسط حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه و برخی پژوهشگران مجمع‌الفکر الاسلامی انجام شد.

• شناخت ماهیت ابواب و مسائل فقهی به تلاش علمی‌زیادی‌نیاز دارد

حجت‌الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی‌حاجی نیز در این مراسم، به مقایسه «موسوعة‌الفقھیة المیسرة» با دیگر موسوعه‌های فقهی همچون موسوعه فقهیه کویتیه پرداخت و گفت: بسیاری از دانش‌نامه‌ها و موسوعه‌ها، متأسفانه بر اساس مدخل‌هایی همانند فرهنگ‌نامه‌ها نوشته شده‌اند؛ خوشبختانه چنین خطلی را در مدخل‌های موسوعه فقهیه میسره نمی‌بینیم؛ که این امر احاطه علمی می‌خواهد.

وی اضافه کرد: در موسوعه میسره، بسط و شرح خوبی رعایت شده است؛ که مطالب نه ممل هستند و نه فاقد بسط متوازن.

وی با تأکید بر اینکه از جلد ۵ به بعد موسوعه میسره، مداخل آن دارای بسط بیشتر شده‌اند، عنوان کرد: از اینجا به بعد مؤلف سعی داشته نکات و ظرایف مدنظر علما و فقها را ذکر کند و از یادآوری آن‌ها به‌سادگی نگذرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی نظام ارجاعات مداخل اصلی و فرعی و نظام ارجاعات درون مدخلی را، از ویژگی‌های مدنظر در امتیازدهی موسوعه‌ها برشمرد و خاطرنشان کرد: خوشبختانه در موسوعه فقهیه میسره، هردوی این نظام ارجاعات مورد استفاده قرار گرفته است.

• از اختصاصات موسوعه فقهیه میسره مشتمل بودن بر ملحقات اصولی است

استاد محمدعلی انصاری شوشتری، مؤلف «موسوعة‌الفقھیة المیسرة» نیز در این مراسم، گفت: در سال ۱۳۶۳ دست به قلم شدم و اصطلاحات را جمع‌آوری کردم؛ حدود ۴ هزار اصطلاح فقهی را برای این کتاب جمع‌آوری نمودم؛ بحمدالله تاکنون موفق به تألیف و به چاپ رساندن ۱۶ جلد از موسوعه فقهیه میسره شده‌ام. استاد انصاری شوشتری با تأکید بر اینکه از اختصاصات موسوعه فقهیه میسره، مشتمل بودن بر ملحقات اصولی است، اظهار کرد: اشتغال بر مسائل مستحدّه، یکی دیگر از اختصاصات این کتاب است؛ مثلاً موضوعاتی همچون تلقیح صناعی، از موضوعات مستحدّه‌ای است که در این کتاب آمده است.

وی با تأکید بر ذکر برخی مسائل اخلاق اسلامی در کتاب موسوعه فقهیه میسره، عنوان کرد: مطالب فقهی جدا از اصول اخلاق اسلامی نیستند؛ در این کتاب به مسائلی همچون اکرام مؤمن و با حرمت اهانت به

حضرت آیت‌الله سبحانی در پایان، ضمن تبریک به نگارنده کتاب «موسوعة‌الفقھیة المیسرة»، بیان کردند: ما این اثر ارزشمند را که یکی از افتخارات حوزه است، به مؤلف و کسانی که او را یاری کرده‌اند، تبریک می‌گوییم و مسائل، طبق کتاب‌ها و ابواب فقهی است، غالباً هر مسئله که مربوط به یکی از این ابواب می‌باشد، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است؛ ولی در عصر حاضر، نوع دیگر در نگارش فقه پدید آمده است: نگارش فقه بر طبق موضوعات و به‌صورت الفبایی که کاملاً شیوه نوظهوری است؛ ولی کار آسانی نیست؛ زیرا چه‌بسا جایگاه مسئله‌ای از نظرتنظیم الفبایی باید در آغاز کتاب قرار گیرد؛ ولی جایگاه آن در کتاب دیات است و این نوع کار، همت جمعی را می‌طلبد که در پرتو کوشش همگان

مسئلت داریم.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: موسوعه فقهیه میسره، اولین اثری است که جامع بین عمق، آسانی دسترسی به مطالب و شمول کامل نسبت به مسائل فقهی می‌باشد.

آیت‌الله اراکی با بیان اینکه این کتاب در عین اختصار، جامع بوده و غالباً مغنی است، موسوعه التاریخ‌الاسلامی را، یکی دیگر از آثار ارزشمند تولیدشده از سوی مجمع‌الفکر الاسلامی دانست و گفت: موسوعه مؤلف‌الامامیه سومین موسوعه بزرگ و ارزنده‌ای که تاکنون ۲۳ جلد آن از سوی این مجمع به تألیف و چاپ رسیده و ادامه آن نیز، در حال نگارش است.

رئیس هیئت امنای مجمع‌الفکر الاسلامی تصریح کرد: موسوعه‌السنّت‌الشریفة، چهارمین موسوعه در دست تألیف از سوی این مجمع است که تطبیق فقه، با نیازهای روز، محور اصلی این کتاب ارزشمند می‌باشد.

مطابق عقل و فطرت است، برای جامعه به ارمان آورد. ایشان سپس به بررسی موسوعه فقهیه میسره از منظر نگارش فقه به‌شیوه دیگر پرداختند و تصریح کردند: آثار مانده از گذشتگان و فقیهان حاضر که بر اساس تنظیم مسائل، طبق کتاب‌ها و ابواب فقهی است، غالباً هر مسئله که مربوط به یکی از این ابواب می‌باشد، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است؛ ولی در عصر حاضر، نوع دیگر در نگارش فقه پدید آمده است: نگارش فقه بر طبق موضوعات و به‌صورت الفبایی که کاملاً شیوه نوظهوری است؛ ولی کار آسانی نیست؛ زیرا چه‌بسا جایگاه مسئله‌ای از نظرتنظیم الفبایی باید در آغاز کتاب قرار گیرد؛ ولی جایگاه آن در کتاب دیات است و این نوع کار، همت جمعی را می‌طلبد که در پرتو کوشش همگان

این مرجع تقلید خاطرنشان کردند: مرور زوگذرد بر آثار باقی‌مانده از قرن سوم تا به امروز حاکی از آن است که علماء در هر زمان با توجه به شرایط زمان و مکان دست به تألیف و تصنیف زده‌اند؛ روزگاری به‌خاطر حفظ متون کلمات پیشوایان معصوم علیهم‌السلام، کتاب‌های فقهی به‌شکل ذکر سند و متن بوده و اصول اربعه‌مانی بر همین شیوه تألیف شده که قسمتی ناچیز از آن باقی مانده و پس از گذشت اندکی از زمان، شرایط ایجاب کرد که کتاب‌های فقهیه به‌شکل حذف سند و حفظ متن نگارش یابد و کتاب‌های فقه‌الرضا علیه‌السلام و المقنع شیخ صدوق به‌همین شیوه نگارش یافته است؛ حتی این نوع نگارش تا اواخر قرن چهارم ادامه داشته و کتاب‌های المقنعه شیخ مفید و نهایه شیخ طوسی بر همین شیوه تألیف شده‌اند.

حضرت آیت‌الله سبحانی در ادامه، ضمن تأکید بر تحول عظیم در نگارش فقه بر اثر پیشرفت فرهنگ اسلامی و دگرگونی شرایط جامعه علمی، گفتند: در مورد کتاب التهذیب ابن جنید و کتاب المتمسک بحیل آل‌الرسول ابن ابی‌عقیل عثمانی، در گشودن این مورد تأثیر بسزایی داشت. این شیوه از نگارش در طول زمان به‌تدریج رو به تکامل نهاده و مبسوط شیخ طوسی و سرائر ابن‌دریس و شرایع محقق حلی و گستره‌های علامه حلی به‌نام‌های منتهی‌المطلب فی تحقیق‌المذهب یا تذکرة‌الفقهاء، نمونه‌های بارز از این نوع نگارش می‌باشد.

این مرجع تقلید استمرار این نوع نگارش را از قرن هفتم هجری به بعد شمرده و بیان کردند: آثار شهید اول، محقق ثانی و محقق اردبیلی تا برسد به کتاب ارزشمند جواهرالکلام، همگی از این نوع پیروی کرده و آثار ارزشمندی از خود به یادگار نهاده‌اند؛ اصولاً یکی از دلایل خاتمیت شریعت اسلام، همین گستردگی احکام آن است که هرگز بشری نمی‌تواند این همه احکام را که

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی در پیامی تصویری به مراسم رونمایی از کتاب «موسوعة‌الفقھیة المیسرة»، ضمن تحسین این کتاب فقهی گفتند: آیین اسلام بر دو اصل استوار است؛ یکی باورها شامل ایمان به خدا و روز رستاخیز و دیگر موضوعات عقیدتی می‌باشد و دیگری احکام و تکالیف که شیوه‌های زندگی فردی و اجتماعی را به انسان‌ها می‌آموزد.

ایشان افزودند: مرجع اصلی در تبیین معارف و احکام، کتاب خدا، سنت رسول خدا و احادیث جانشینان معصوم علیهم‌السلام و خرد فطری است.

حضرت آیت‌الله سبحانی در تشریح اصل اول تصریح کردند: گروهی از علماء، مسائل عقیدتی را در هر قرنی با مقتضیات زمان مطرح کرده و از آن دفاع نموده‌اند و تا به امروز صدها کتاب کلامی به‌شیوه‌های گوناگون تألیف شده و سدی محکم در برابر شبهه‌انگیزی می‌باشد؛ رساله امام صادق علیه‌السلام به‌نام توحید مفضل و بیانات امام هشتم علیه‌السلام در نشست طوائف مختلف از مادی گرفته تا اهل کتاب و غیر آن‌ها و همچنین رساله امام هادی علیه‌السلام در مورد جبر و تقویض، نشانه اهمیت دادن اهل‌بیت علیهم‌السلام به اصل نخست بوده است.

ایشان در ادامه با اشاره به اینکه درباره احکام و تکالیف فردی و اجتماعی از قرون نخست تا به امروز، کتاب‌های فراوانی تألیف شده است، اظهار کردند: بخشی از آن کتب در اثر مرور زمان و آتش اختلافات، از بین رفته و قسمتی از آن‌ها باقی مانده است.

این مرجع تقلید خاطرنشان کردند: مرور زوگذرد بر آثار باقی‌مانده از قرن سوم تا به امروز حاکی از آن است که علماء در هر زمان با توجه به شرایط زمان و مکان دست به تألیف و تصنیف زده‌اند؛ روزگاری به‌خاطر حفظ متون کلمات پیشوایان معصوم علیهم‌السلام، کتاب‌های فقهی به‌شکل ذکر سند و متن بوده و اصول اربعه‌مانی بر همین شیوه تألیف شده که قسمتی ناچیز از آن باقی مانده و پس از گذشت اندکی از زمان، شرایط ایجاب کرد که کتاب‌های فقهیه به‌شکل حذف سند و حفظ متن نگارش یابد و کتاب‌های فقه‌الرضا علیه‌السلام و المقنع شیخ صدوق به‌همین شیوه نگارش یافته است؛ حتی این نوع نگارش تا اواخر قرن چهارم ادامه داشته و کتاب‌های المقنعه شیخ مفید و نهایه شیخ طوسی بر همین شیوه تألیف شده‌اند.

حضرت آیت‌الله سبحانی در ادامه، ضمن تأکید بر تحول عظیم در نگارش فقه بر اثر پیشرفت فرهنگ اسلامی و دگرگونی شرایط جامعه علمی، گفتند: در مورد کتاب التهذیب ابن جنید و کتاب المتمسک بحیل آل‌الرسول ابن ابی‌عقیل عثمانی، در گشودن این مورد تأثیر بسزایی داشت. این شیوه از نگارش در طول زمان به‌تدریج رو به تکامل نهاده و مبسوط شیخ طوسی و سرائر ابن‌دریس و شرایع محقق حلی و گستره‌های علامه حلی به‌نام‌های منتهی‌المطلب فی تحقیق‌المذهب یا تذکرة‌الفقهاء، نمونه‌های بارز از این نوع نگارش می‌باشد.

این مرجع تقلید استمرار این نوع نگارش را از قرن هفتم هجری به بعد شمرده و بیان کردند: آثار شهید اول، محقق ثانی و محقق اردبیلی تا برسد به کتاب ارزشمند جواهرالکلام، همگی از این نوع پیروی کرده و آثار ارزشمندی از خود به یادگار نهاده‌اند؛ اصولاً یکی از دلایل خاتمیت شریعت اسلام، همین گستردگی احکام آن است که هرگز بشری نمی‌تواند این همه احکام را که

آیت‌الله‌العظمی‌نوری‌همدانی

تقویت جبهه مقاومت زمینه‌سازی برای ظهور است

این مرجع تقلید با تأکید بر نقش مهم جبهه مقاومت اسلامی در دفاع از کبان اسلام، گفتند: امروز تقویت جبهه مقاومت و ایستادگی در مقابل استکبار همان زمینه‌سازی برای ظهور است.

به گزارش خبرگزاری شفقنا، حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پیامی به همایش ملی «شهید سلیمانی و مکتب انتظار و مقاومت» که به همت پژوهشکده مهدویت و آینده‌پژوهی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی در مرکز همایش‌های غدیر برگزار شد، اظهار داشتند: اصولاً هر حرکت ارزشمند که در عالم به وقوع می‌پیوندد، دارای یک انگیزه و یک الگوی ارزنده است. در این میان حرکت‌های انقلابی و جهادی به این موضوع دقت نظر بیشتری دارند و عمدتاً دنبال اینکه حتماً به پیروی‌ظاهر دست پیداکنند نیستند؛ بلکه در پی اثرگذاری آن و گرفتن نتیجه مطلوب به نفع دین می‌باشند.

ایشان افزودند: در فرهنگ ما نیز بیش از دیگران به این اصل خدامحوری توجه می‌شود و در تعلیمات آسمانی ما اینگونه آموخته شده که نتیجه‌کار با مومنان و صالحان است.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی تصریح کردند: بر این اساس، وظایف نیز برای ما معین شده و مهم‌ترین آن موضوع جهاد و مقاومت است. انسان منتظر در این موضوع بسیار اثرگذار می‌شود نمونه بارز آن شهید سرافراز حاج قاسم سلیمانی بود.

ایشان در بخش دیگری از این پیام آورده‌اند: سردار سلیمانی را حقیقتاً یک الگوی ارزنده و به‌عنوان یک انسان منتظر می‌توان معرفی نمود. شخصیتی که با تمام وجود توانست فرهنگ اسلام و شیعه را در خود پرورش دهد. میدان جهاد در راه خدا و دفاع از مظلوم بدون در نظر گرفتن مرزهای جغرافیایی و مبارزه با استکبار و ظالمان و ستمگران را زمینه‌ساز ظهور می‌دانست و به معنای واقعی کلمه، سخن امام راحل را درک کرده بود که این انقلاب زمینه‌ساز ظهور است.

این مرجع تقلید بیان داشتند: او توانسته بود فرهنگ اهل‌بیت علیهم‌السلام را منتشر کند و شخصیت ممتاز او ثابت کرد، چراغ راه سعادت بشر، ولایت و درک موقعیت امام جامعه است؛ بنابراین توصیه من به همه عزیزان این است که همه باید برای زمینه‌سازی ظهور مصلح کل تلاش کنیم و امروز تقویت جبهه مقاومت و ایستادگی در مقابل استکبار همان زمینه‌سازی برای ظهور است.

ایشان یادآور شدند: باید این موضوع را بدانیم و معتقد باشیم، انقلاب اسلامی که با همین تفکر یعنی مقاومت و زمینه‌سازی ظهور شکل گرفته است، باید حفظ و حراست شود و راه و آرمان امام راحل علیه‌السلام محفوظ بماند و راه و رسم شهیدان به‌ویژه حاج قاسم عزیز ادامه پیدا کند به امید روزی که همه ما توفیق خدمت در رکاب آقا و سرورمان حضرت حجت علیه‌السلام را داشته باشیم.

• ارسال ۱۲۰ مقاله علمی به همایش ملی شهید سلیمانی

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین الهی‌نژاد نیز در این همایش گفت: همایش علمی و ملی شهید سلیمانی و مکتب و مقاومت در راستای نظریه بین‌المللی انتظار در اندیشه رهبر انقلاب در سال ۹۸ برگزار شد، ادامه آن همایش، این همایش با مشارکت دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب و دفتر حفظ و نشر آثار شهید سلیمانی و با همکاری مراکز مختلف پژوهشی و آموزشی از حوزه و مراکز علمی برگزار می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین الهی‌نژاد با اشاره به ضرورت برگزاری این همایش، گفت: در زمان تشییع پیکر این شهید، شاهد شوق عجیب مردم و موج فرهنگی و فرامادی به شهید سلیمانی بودیم. این موج زمانی می‌تواند اثرگذار باشد که در کنار آن، موج علمی قرار بگیرد. این امر سبب ماندگار فرهنگ ایثار و مقاومت می‌شود. دبیر علمی همایش به اهداف این همایش اشاره کرد و افزود: تولید محتوای علمی، معرفی مکتب شهید سلیمانی با نگاه علمی، نهادهینه‌سازی فکری شهید مقاومت، تهیه نقشه راه جبهه مقاومت براساس فرهنگ انتظار، بررسی پیوندها و اشتراک فرهنگ انتظار در مکتب شهید سلیمانی، علم‌یاتی کردن مکتب شهید برای جامعه اسلامی است.

وی بیان داشت: مهمترین آثار این همایش برگزاری ۳۰ کرسی علمی، تدوین ۱۲۰ مقاله علمی از اساتید حوز و دانشگاه، تولید ۲هزارو۶۰۰ صفحه محتوای علمی، تولید مجلات در ارتباط با همایش با چاپ سه مجله و یک کتاب چکیده مقاله است.

مدیر حوزه‌های علمیه، ایجاد تردید در مورد

اصل اقدامات انجام‌شده از سوی نظام را، یکی از حربه‌های دشمنان انقلاب دانست و گفت: مقایسه دستاوردهای انقلاب اسلامی با برخی کشورهای دیگر که تحت هیچ تحریم و فشاری نبوده‌اند و حتی انکار اصل آنها، از دیگر مغالطاتی است که دشمنان اسلام و انقلاب، در تقابل با نظام پیگیری می‌کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، ۹ اسفند در دیدار رئیس عقیدتی سیاسی سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح که در دفتر مدیر حوزه‌های علمیه در قم برگزار شد، گفت: در عرصه جهاد تبیین که مورد تأکید مقام معظم رهبری بوده است، باید با منطق درست و عرضه صحیح، به ارائه گزارش در مورد دستاوردهای انقلاب اسلامی پرداخت.

جغرافیایی نیروهای مسلح می‌باشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین مرشدی با بیان اینکه کارهای مختلفی همچون اطلس ادیان و مذاهب و اطلس دستاوردهای چهل‌ساله انقلاب اسلامی که به‌نحوی لبیک به امر رهبری در عرصه جهاد تبیین می‌باشد، از سوی این سازمان در حال پیگیری است، گفت: متخصصانی در این زمینه مشغول فعالیت هستند تا بتوانند، سندی رسمی به‌صورت یک نقشه دقیق از دستاوردهای انقلاب اسلامی ترسیم نمایند.

وی با اشاره به لزوم ارائه گزارشی دقیق از خدمات نظام جمهوری اسلامی در دهه‌های گذشته، افزود: باید مسئولان و مردم ما، در جریان این دستاوردها قرار گیرند تا تاق روشن‌تری را پیش روی خود ببینند.

وی با تأکید بر طراحی منظومه فکری و راهبردی

حوزه در دوره جدید آن، عنوان کرد: به‌همت کارشناسان و اساتید علوم مختلف، برنامه‌های کلاّن و راهبردی برای افق پیش‌روی حوزه‌های علمیه طراحی شده‌است که سایر سازمان‌ها هم، جهت ارتباط‌گیری و همکاری با حوزه، می‌توانند آنها را مورد مطالعه قرار دهند.

• اطلس دستاوردهای چهل‌ساله انقلاب اسلامی در آینده نزدیک منتشر می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین مرشدی رئیس عقیدتی سیاسی سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح هم دراین دیدار، با اشاره به اینکه این سازمان با قدمتی ۷۰ ساله، از قدیمی‌ترین تشکیلات نیروهای مسلح کشور است، گفت: اطلس شیعه، اطلس اسلام، اطلس عاشورا و اطلس مقاومت، از محصولات علمی سازمان

مدیر حوزه‌های علمیه

جهاد تبیین باید پیوست تمام برنامه‌های سازمان‌ها و نهادهای مختلف باشد

زمینه دریافت شده است.

آیت‌الله اعرافی بیان کرد: راه‌اندازی دبیرخانه سالگرد بازتأسیس یا احیای حوزه علمیه قم، یکی دیگر از اقدامات حوزه در راستای ارائه دستاوردهای آن در سده گذشته می‌باشد.

مدیر حوزه‌های علمیه با اشاره به اینکه در این راستا پانزده گروه علمی شکل گرفته است، اظهار کرد: در این طرح به دنبال شناسایی دستاوردها و همچنین پرداختن به تطورات حوزه علمیه قم در محورهای آموزشی، پژوهشی، مدیریتی، اجتماعی، سیاسی، بین‌الملل و تبلیغی بوده‌ایم.

حتی انکار اصل آنها، از دیگر مغالطاتی است که دشمنان اسلام و انقلاب، در تقابل با نظام پیگیری می‌کنند.

مدیر حوزه‌های علمیه تصریح کرد: باید رعایت انصاف و عدم غلو در ارائه گزارش دستاوردهای انقلاب یکی از محورهای مدنظر ما باشد؛ بحمدالله انقلاب اسلامی آن قدر دستاورد دارد که اصلاًنیاز به مبالغه در گزارش آنها نیست.

وی با اشاره به طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی در حوزه‌های علمیه، افزود: این طرح در حال اجرا بوده و تاکنون مقالات بسیاری در این

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه جهاد تبیین باید پیوستی برای تمام فعالیت‌های دستگاه‌های مختلف کشور قرار گیرد، خاطرنشان کرد: در نظام اسلامی، هم فرماندهی الهی و هم قوانین براساس دستورات الهی است و این نعمت بزرگی برای ما مسلمانان است.

وی ایجاد تردید در مورد اصل اقدامات انجام‌شده از سوی نظام را، یکی از حربه‌های دشمنان انقلاب دانست و گفت: مقایسه دستاوردهای انقلاب اسلامی، با برخی کشورهای دیگر که تحت هیچ تحریم و فشاری نبوده‌اند و